

1. Administratieve gegevens	
Naam cursist: Anneleen Verhaeghe	Naam stageschool: CVO Brussel
Naam mentor: Kathleen De Blauwe	Datum: april 2017
Graad: 3 ^{de} graad	Leerjaar: 1 ^{ste} en 2 ^{de} leerjaar
Afdeling: ASO	Leervak: Nederlands
Aantal lessen per week: 4 lt/w	Duur van de les: 50 min
Lesonderwerp deze les: De rol van het Vlaamse en het Brusselse dialect in een Brusselse context.	
Geraadpleegde boeken, tijdschriften, brochures en vakliteratuur: archiefmateriaal AMVB	
Referentienummer leerplan: 2012/019 (2012/588/1//D)	
Uitgever leerplan: GO	

2. Specifieke beginsituatie:
Om kennis te maken met het Brussels dialect hebben de leerlingen geen specifieke voorkennis nodig. Voorkennis over Brusselse plaatsen is handig, maar geen verplichting.
Om de context te begrijpen van de propaganda voor het Nederlandstalig onderwijs in de jaren '70 is enige geschiedkundige voorkennis nodig. De link met het vak geschiedenis kan hier gemaakt worden.

3. Leerplandoelstellingen:
1. Met het oog op doeltreffende communicatie en taalbeschouwelijke basiskennis kunnen de leerlingen op hun niveau in een ruim gamma van meer en minder nabije taalgebruikssituaties bewust reflecteren op een aantal aspecten van het taalgebruik. In het pragmatische domein kunnen zij een aantal verschijnselen herkennen, onderzoeken en benoemen.

Voorbeeld: De leerlingen luisteren naar een aantal cultuuruitingen in onze samenleving, bijv. liedjes of cabaret, zowel in het dialect als in de standaardtaal.

2. De leerlingen zijn bereid om een onbevooroordeelde kijk- en luisterhouding aan te nemen, een ander te laten uitspreken en te reflecteren op hun eigen kijk- en luisterhouding.
3. De leerlingen zijn bereid om de verkregen informatie aan eigen kennis en inzicht te toetsen, te vergelijken met informatie uit andere bronnen en hun persoonlijk oordeel over bepaalde teksten te formuleren.

4. Lesdoelstellingen:

1. De leerlingen kunnen woorden in het Brussels dialect herkennen en vertalen naar het Nederlands.
2. De leerlingen kunnen hun mening formuleren over het belang van een dialect.
3. De leerlingen kunnen hun mening formuleren over de rol van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel.
4. De leerlingen kunnen hun mening formuleren over meertaligheid (op school) en kunnen daarbij de link leggen naar de actualiteit.

5. Didactisch materiaal:

1. "Chansonnetten en monologen" van Jan De Baets, een "Brusselsche volkszanger" (<https://drive.google.com/drive/folders/0B-lqICSSjRnLT056dUNIRUxNTHM>)
2. "Sjagraain, Sjarm sjanson" van het crejateef complot (akademee van 't Brussels) (<https://drive.google.com/drive/folders/0B-lqICSSjRnLemdOZVpWdzMyZ2M>)
3. het Brussels dialect (tijdschriften)
 - grammaticale en spellingsregels, spreekwoorden en gezegdes (<https://drive.google.com/drive/folders/0B-lqICSSjRnLaE5pb3BzSFRLSXM>)
 - moppen in het Brussels dialect (<https://drive.google.com/drive/folders/0B-lqICSSjRnLZUMyNHg0Ui1XcDQ>)
 - uittreksels uit de statuten van de academie van het Brussels vzw (<https://drive.google.com/drive/folders/0B-lqICSSjRnLck43Mm1aSEp2eXc>)
4. Nederlandstalig onderwijs
 - propaganda voor het Nederlandstalig onderwijs (<https://drive.google.com/drive/folders/0B-lqICSSjRnLVndvVWtPSm9iQU0>)
 - besmeurde krantenartikels (<https://drive.google.com/drive/folders/0B-lqICSSjRnLbzh1c0pJcTIMTzQ>)
 - "Een ondeugdelijke reclametekst voor het Nederlands onderwijs" (<https://drive.google.com/drive/folders/0B-lqICSSjRnLN0F3VkxZcjFNWVU>)

		<p>Lees het liedje “Jan es naa Gard-Sivik” in het boek “Sjagraain, Sjarm sjanson”.</p> <p>a. Naar welke Brusselse wijk, en meer specifiek, naar welke straat wordt hierin verwezen? <i>[De Marollen en de Hoogstraat]</i></p> <p>HET BRUSSELS DIALECT (TIJDSCHRIFTEN) UITTREKSELS UIT DE STATUTEN VAN DE ACADEMIE VAN HET BRUSSELS VZW</p> <hr/> <p><i>Doceren</i></p> <p>Ook in het Brussels dialect zijn er grammaticale en spellingsregels. Je kan er bijvoorbeeld opzoeken hoeveel lidwoorden er zijn en hoe bepaalde letters worden uitgesproken. Ook zijn er eigen spreekwoorden en gezegdes. <i>[onderscheid tussen bepaald en onbepaald lidwoord; mannelijk, vrouwelijk en onzijdig; de uitspraak van de letters; Brussels spreikwouden en gezegdes]</i></p> <p><i>Klasgesprek</i></p> <p>Laat de leerlingen enkele moppen in het Brussels dialect aan elkaar voorlezen.</p> <p><i>Onderwijsleergesprek</i></p> <p>Dialecten zijn populair, kijk maar naar de vele Vlaamse televisieseries waarin een welbepaald dialect aan bod komt vb. het West-Vlaams of het Limburgs. Dit komt o.a. omdat de</p>	<p>Aanschouwelijkheidsprincipe</p> <p>Motivatatieprincipe</p> <p>Aanschouwelijkheidsprincipe, motivatieprincipe, integratieprincipe</p>
	1		
	1		
	2		

	2	<p>dialecten onder druk staan. Ook voor het Brussels dialect werd destijds promotie gemaakt. Op welke manier en wie engageerde zich hiervoor?</p> <p><i>[Cahiers van het Brussels dialect, Tijdschrift Brussels dialect, Academie van het Brussels vzw, dialectenwedstrijd]</i></p> <p>Voorbeelden van series en films in een Vlaams dialect:</p> <ul style="list-style-type: none">- Eigen kweek (West-Vlaams)- Bevergem (West-Vlaams)- Rundskop (Limburgs) <p>Er zijn niet alleen dialecten van het Nederlands. Elk land heeft wel zijn varianten en dialecten van de eigen taal. We moeten het zelfs niet ver zoeken:</p> <ul style="list-style-type: none">- Bienvenue chez les ch'tis (Noord-Frans) <p><i>Groepsdiscussie</i></p> <p>Start een groepsdiscussie met de leerlingen over het nut van dialecten, het belang of het nadeel er van. Mogelijke vragen die aan bod kunnen komen:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Wat vinden jullie van het gebruik van dialecten op TV?b) Spreken jullie thuis een dialect?c) Hoeveel dialecten zijn er in jouw taal?d) Hoe levendig zijn die dialecten tegenwoordig nog?e) Is het belangrijk om dialecten levend te houden of mogen die gerust verdwijnen?	Socialisatieprincipe, expressiviteitsprincipe
--	---	---	--

	3	<p>PROPAGANDA VOOR HET NEDERLANDSTALIG ONDERWIJS (AFFICHES) BESMEURDE KRANTENARTIKELS “EEN ONDEUGDELIJKE RECLAMETEKST VOOR HET NEDERLANDS ONDERWIJS” (KRANTENARTIKEL)</p> <hr/> <p><i>Onderwijsleergesprek</i></p> <p>Je ziet hier propaganda voor het Nederlandstalig onderwijs in de jaren '70, maar ook besmeurde artikels met opschriften van mensen die duidelijk niet gediend waren met de opmars van het Nederlandstalig onderwijs.</p> <p>a. Wat valt u op aan de propaganda? <i>[in de propaganda wordt verwezen naar de toekomst, naar Europa, naar meertaligheid. Het Nederlandstalig onderwijs wordt gepromoot als de manier om meertalig en internationaal in Brussel te worden.]</i></p> <p>b. Niet iedereen was het eens met deze benadering. In een krantenartikel komt er kritiek om deze reclame voor het Nederlandstalig onderwijs. Wat wordt er precies bekritiseerd? <i>[er wordt kritiek gegeven op het feit dat in de promotie van het Nederlandstalig onderwijs de klemtoon gelegd wordt op de meertaligheid, waarbij voorbij gegaan wordt aan het vormen van de leerlingen op grond van de Nederlandse taal en cultuur (i.e. de eigen moedertaal)]</i></p> <p>c. Welke verwijzing valt u op bij de besmeurde artikels? <i>[de woorden “collaborateur”, “gestapo” en “nazi” worden gebruikt als scheldwoorden t.a.v. de Vlamingen.]</i></p>	Aanschouwelijkheidsprincipe, Integratieprincipe
--	---	---	--

	4	<p><i>Dit zijn verwijzingen naar WOII.]</i></p> <p><i>Groepsdiscussie</i></p> <p>Start een groepsdiscussie met de leerlingen over dit thema. Mogelijke vragen die aan bod kunnen komen:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Hoe belangrijk vinden jullie meertaligheid? b. Welke taal spreken jullie met jullie vrienden/ouders/familie...? c. Wat begrijpen jullie onder “meertaligheid op school”? d. Wat vinden jullie van de strijd die gevoerd werd voor het Nederlandstalig onderwijs in de jaren '70? e. Merken jullie vandaag in de actualiteit nog zaken die een link hebben met dit thema? 	Socialisatieprincipe, expressiviteitsprincipe
--	---	---	--

7. Gebruikte didactische werkvormen:

Onderwijsleergesprek

Groepsdiscussie

Klasgesprek

Doceren